

[Formanden.]

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om arbejdsretten. Eksemplarer vil blive omdelt.

Retsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Mindre berigelsesforbrydelser m. m.). Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om indfødsrets meddelelse*.

Forslaget er udarbejdet efter de samme retningslinjer som de to forslag om indfødsrets meddelelse, som jeg har fremsat tidligere i dette folketingsår, og som blev gennemført ved love af 8. november og 15. december 1972; disse to love omfattede henholdsvis 272 og 576 personer, medens det nu fremsatte forslag omfatter 879 personer. De tre årlige indfødsretslove vil her efter i alt omfatte 1.727 personer. Til sammenligning skal det anføres, at indfødsretslovene i sidste folketingsår omfattede 1.637 personer.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m. v.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 180) findes i tidenden sp. 6505).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Juul-Madsen: Ved anden behandling af dette lovforslag stillede det konservative folkeparti et ændringsforslag. Baggrunden for dette var et ønske fra vores side om, at den ansatte i privat virksomhed, der i en nødsituation måtte hæve helt eller delvis på sin opsparingskontrakt, i det mindste kunne gøre dette én gang, uden at det ville få helt

urimelige konsekvenser for den pågældende.

Da dette forslag blev nedstemt ved anden behandling, kan det konservative folkeparti ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, men må anbefale folketinget at stemme imod ved tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 131 stemmer mod 29; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om sanering. (Orientering af ejere og lejere, begrænsning i adgangen til ejerlavssanering m. v.).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 159) findes i tidenden sp. 6511).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 138 stemmer; 27 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Hyrekørsel).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 127) findes i tidenden sp. 6151, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 2053).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sættes først til forhandling.

Otto Mørch: Vi har haft hyrevognslovforslaget til udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling, og som det fremgår af tillægsbetænkningen, foreligger der nu 2 ændringsforslag, der begge har fået fuld tilslutning i udvalget. Vi indfører nu en mulighed for, at justitsministeren kan give dispensation fra reglerne i lovens § 73 b, når — det understreger jeg — særlige forhold gør sig gældende, og på nærmere fastsatte vilkår. Hermed indfrier vi et ønske, der blev rejst ved anden behandling af hr. H. C. Toft, om at tilgodese betjeningen i tyndt befolkede egne, hvor der ikke var tilstrækkeligt underlag for en egentlig hyrevognskørsel. Det er min opfattelse, at det kun kan dreje sig om ganske få steder, hvor det bliver nødvendigt at dispensere, en opfattelse, der klart bekræftes af den organisation, som har føling med disse forhold, nemlig Lands sammenslutningen af danske Lillebiler. Jeg går ud fra som givet, at der ved dispensationerne sikres, at vi ikke igen får piratproblemet til at stikke hovedet frem. Det kan og bør sikres ved en klar adskillelse af vognkategorierne via afmærkningsbestemmelser.

Det burde nu forventes, at den forhandlingsvilje, som dette ændringsforslag er udtryk for, også vil give sig udtryk i afstemningen her om et øjeblik, men efter betænkningen at dømme ser det jo ikke ud til at blive tilfældet . . . .

Formanden: Forhandlingen drejer sig i første omgang kun om de stillede ændringsforslag.

Otto Mørch: Et mindretal, det konservative folkepartis medlemmer, venstres medlemmer — bortset fra hr. Lennart Larson — og det radikale venstres medlemmer, kan fortsat ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse. Jeg håber dog her i sidste øjeblik, at de synspunkter, som venstres ordfører er talsmand for, i det mindste må give sig udslag i, at venstre eller dele af venstres gruppe undlader at stemme imod lovforslaget, men vi får se.

Det andet ændringsforslag vedrører sammensætningen af det storkøbenhavnske hyrevognsnævn; her får man nu en mere rimelig kompetencefordeling mellem kommunerne.

Jeg anbefaler, at man vedtager de to ændringsforslag, som altså er godkendt af udvalget.

Formanden: Jeg gentager, at forhandlingen i første omgang drejer sig om de stillede ændringsforslag.

Stæhr Johansen: Jeg vil gerne meddele, at de ændringsforslag, som hr. Otto Mørch lige har nævnt, er ændringsforslag, der er enighed om udvalget og ministeren imellem. Ændringsforslagene kan mit parti stemme for her ved tredje behandling. Jeg vil vende tilbage til, hvorledes vores holdning vil være til lovforslaget, når det kommer til den endelige afstemning.

Holmberg: På venstres vegne kan jeg meddele, at vi kan stemme for ændringsforslagene.

Gudme: De to ændringsforslag, som hr. Otto Mørch omtalte før, er, som hr. Otto Mørch og de øvrige ordførere har sagt, utvivlsomme forbedringer. De hjælper landdistrikterne noget, men langtfra så meget, som man kunne ønske. I forhold til lovens udgangspunkt er de dog en forbedring, og derfor kan vi stemme for ændringsforslagene.

Jeg finder til gengæld ingen grund til som hr. Stæhr Johansen at gemme overraskelsen til næste omgang. . .

Formanden: Det skal man.

Gudme: Det skal man, siger formanden. Så vil jeg for øjeblikket nøjes med alene at sige, at vi vil anbefale at stemme for ændringsforslagene.

Arne Larsen: Mellem anden og tredje behandling har udvalget jo arbejdet videre med hyrevognslovforslaget, og der er blevet stillet 2 ændringsforslag, det ene på foranledning af det ærede medlem hr. H. C. Toft. Jeg synes, det er en rimelig måde, problemet er blevet løst på, for vi kan vel erkende, at det er ikke overalt i landet, især ikke i

[Arne Larsen.]

tyndt befolkede egne, at man har mulighed for at leve udelukkende af hyrevognskørsel. Da det jo var en forudsætning i det oprindelige fremsatte lovforslag, at man ikke kunne kombinere andet erhverv med hyrevognskørsel, foreslår man altså, at justitsministeren får en vis mulighed for at dispensere. Jeg synes, det er rimeligt. Det betyder jo imidlertid ikke, at man bliver afgiftsfritaget, har jeg forstået, og det ville jeg heller ikke finde rimeligt. Ændringsforslag nr. 2, hvorefter man giver hyrevognsnævnet i København en lidt anden sammensætning, vil vi også støtte. Man giver et enkelt medlem mere til Københavns kommune, og det kan være, det kan lette lidt på problemerne.

Vi kan altså anbefale de to stillede ændringsforslag.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg takker for indstillingen til de ændringsforslag, der er stillet. Også jeg kan anbefale, at man stemmer for dem.

Jeg kan til beroligelse for nogle af dem, der har haft ordet, sige, at det er en selvfølge, at justitsministeriet vil administrere dispensationsbeføjelsen i overensstemmelse med de bemærkninger, der er knyttet til det pågældende ændringsforslag, det vil sige med beherskelse.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Stæhr Johansen: Jeg kommer herop igen, fordi jeg i modsætning til hr. Gudme altid retter mig efter formandens henstilling. Jeg vil nu gerne meddele, at vi kunne stemme for ændringsforslagene, men vi vil stemme imod lovforslaget som helhed, fordi mit parti er imod den tendens, der afspejler sig heri, med en regulering, med en forøget administration og med en væsentlig ringere service for borgerne. Jeg vil gerne understrege, at de medlemmer af det høje ting, som stemmer for dette lovforslag, må også være klar over det ansvar, der følger med,

når der nu kommer en væsentligt dårligere service både for vores egen befolkning og for turisterne. Vi mener, at dette forslag er indrerlig overflødigt, og vil stemme imod det.

Holmberg: Inden vi går til afstemning om ændringerne i færdselsloven, kan jeg kort redegøre for mit partis stilling. Vi har fra første færd, både ved første behandling og anden behandling og i udvalget, kritiseret forslaget, som vi fandt var for vidtgående, og det finder vi stadig væk. Men samtidig har vi erkendt, at der var et problem i de større byer, som vi godt ville være med til at rette op på. Vi har altså været enige med regeringen om en vis form for sanering, og vi har anvist, hvad vi mente herom. Lovforslaget i dets første udformning tog hele landet med, og jeg sagde ved en bestemt lejlighed, at jeg troede, ministeren totalt havde mistet jordforbindelsen, for sandheden er jo, at ingen i de tyndt befolkede områder har ønsket ændringerne, hverken kommunalbestyrelsen eller forbrugerne eller hyrevognerne. Vores kritik har ministeren på væsentlige områder taget til efterretning og stillet det ændringsforslag nr. 1, som tinget netop har vedtaget.

Vi kan ikke stemme for lovforslaget, men som en logisk konsekvens af, at vi erkender, at der er problemer i de større byer, og af, at vi har fået indrømmelser, hvad angår landdistrikterne, kan jeg på venstres vegne meddele, at vi vil undlade at stemme, når lovforslaget nu kommer til den endelige afstemning.

Otto Mørch: Ja, så fik vi udløst spændingen vedrørende ændringsforslagene, og vi fik for et øjeblik siden også udløst spændingen vedrørende venstres stilling, som jeg efterlyste i mit første indlæg. Jeg er vældig tilfreds med, at venstre har indtaget den holdning, når man ikke ser sig i stand til at stemme for lovforslaget.

Må jeg her ved sidste behandling gøre opmærksom på, at man gang på gang i diskussionen om denne lovgivning har påstået, at nu var det forbi med den frie hyreret. Det er begrebsforvirring eller begrebsforvirring. Der er ikke rørt ved den frie hyrevognsret i dens egentlige betydning, nemlig den betydning, at en hyrevogn frit kan søge hyre på gader og stræder. Det, der er

[Otto Mørch.]

ændret, og det erkender vi, er den frie etableringsret, men det er noget helt andet.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg tinget at stemme for lovforslaget, som det foreligger her ved tredje behandling efter afstemningen om ændringsforslagene. Jeg kan ikke undlade at fremhæve socialdemokratiets tilfredshed med, at vi nu endelig er nået så vidt. Sagen har stået på siden 1955, da man fældede vort forslag ved tredje behandling. Ved ændringerne i lovgivningen under VKR-regeringen tilkendegav jeg klart på mit partis vegne, at vi snarest ønskede at gennemføre en ny og en bedre hyrevognslovgivning efter de retningslinjer, som et enigt erhverv ønskede. Det løfte indfrier vi hermed.

Gudme: Jeg beder om ordet på ny, fordi jeg ganske som hr. Stæhr Johansen naturligvis retter mig efter formandens tilkendegivelser, når de gives. Med hensyn til selve lovforslaget skal der ingen tvivl være om, at det radikale venstre vil stemme imod lovforslaget. Vi har ved første og anden behandling klart tilkendegivet vort standpunkt. Dette er et dårligt lovforslag til nytte til for få og til skade for alle forbrugerne, og derfor må konsekvensen for vort vedkommende blive mindst lige så logisk som den, hr. Holmberg drog, nemlig at vi stemmer imod lovforslaget.

Arne Larsen: Det er rigtigt, som hr. Otto Mørch fremhævede, at da vi sidst havde hyrevognsloven til revision, afgav socialistisk folkeparti og socialdemokratiet det løfte, at vi, så hurtigt det var muligt, og når der var politisk mulighed herfor, ville prøve på at ændre hyrevognsloven i den retning, som dette lovforslag nu tilsigter. Jeg tror, det er en positiv ændring, vi gennemfører, og jeg må sige til hr. Stæhr Johansen: jeg påtager mig gerne det ansvar, som hermed er lagt på flertallets skuldre; jeg tror nemlig slet ikke, at det skræmmebillede, man forsø-

ger at stille op for, hvordan erhvervet vil udvikle sig, og hvor dårligt det vil blive for forbrugerne, holder stik. Jeg tror, vi har rimelige og dygtige folk ude i kommunerne, som vil forstå deres ansvar også med hensyn til at administrere denne lov.

Det er glædeligt at konstatere, at der ikke er fuld enighed i den borgerlige lejr om dette lovforslag. Venstres ordfører, hr. Holmberg, må dog indrømme, at det er nødvendigt med en sanering i visse områder af landet, bare ikke i tyndtbefolkede egne såsom Simested og andre, hvor det ikke er nødvendigt. Nu har vi jo taget et vist hensyn hertil, og så skulle og burde også hr. Holmberg have kunnet stemme for lovforslaget.

Med disse korte bemærkninger skal jeg anbefale, at vi her ved tredje behandling stemmer for dette lovforslag.

Lennart Larson: Når jeg i spørgsmålet om hyrevognskørslen og dens regulering stemmer sammen med S og SF, hvilket jo ikke er sædvanligt, hænger det sammen med mine kommunale erfaringer. Vi har i Odense byråd i længere tid arbejdet med tanker omkring hyrevognskørslen, der ikke afviger fra lovforslagets sigte. Da jeg ikke lider af personlighedsspaltning, kan jeg ikke i byrådet have én indstilling i praktiske spørgsmål og en anden i folketinget. Derfor stemmer jeg sammen med regeringen i dette spørgsmål.

Jeg forstår de betænkeligheder, der har været fremme med hensyn til servicen i de mindre kommuner, men det problem skulle være klaret ved det ændringsforslag, vi netop har vedtaget.

Om mine erfaringer fra Odense, som har været fremført i udvalget, vil jeg anføre, at der her er nedsat et særligt udvalg med rådgivende funktioner over for byrådet, hvad angår hyrevognsordningen, en ordning, der har vist sig vældig fordelagtig, og som har gjort det administrativt let at etablere dette samarbejde. Det er også en ordning, udvalget i betænkningen har udtrykt sympati for.

Jeg vil gerne pege på den fremtidslinje,

[Lennart Larsson.]

der ligger i betænkningen. Der er for mig ingen tvivl om, at den kollektive trafik vil få en betydelig plads i det kommende trafikbillede hvad angår den lokale trafik. Jeg tænker her på busser og skinnibusser i hovedstaden, nærtog, S-tog osv. Der findes imidlertid tyndt befolkede egne i landet, hvor det vil være vanskeligt at gennemføre kollektiv trafik med den hyppighed, som befolkningen har lov at kræve som serviceydelse. Her kan hyrevogne inddrages i den kollektive trafikbetjening som en slags fødelinje til busser og tog.

Jeg tænker her navnlig på, at disse tyndt befolkede egne mest rationelt kan betjenes ved en kombination af hurtiggående busruter og hyrevogne, således at hyrevogne foretager kollektiv opsamling af passagerer til busruterne.

Til slut vil jeg gerne sige til dem, der frygter, at der bliver for få hyrevogne — jeg forstår, at hr. Stæhr Johansen frygter det — at det bliver jo kommunalbestyrelserne, der skal sikre, at der er det fornødne antal vogne; der bliver altså et klart og tydeligt lokalt ansvar pålagt de folkevalgte. Jeg tror ikke, det kan gøres bedre, hvis man ellers mener det alvorligt med tilliden til de folkevalgte på det lokale plan.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg takker naturligvis først og fremmest dem, der har sagt, at de vil stemme for lovforslaget. Men jeg vil også takke venstre, fordi venstre i hvert fald ikke vil forhindre, at der skabes orden, hvor der nu er kaos; det er også en pris værd. Jeg beklager, at jeg ikke kan udstrække denne tak til et andet liberalt parti, som normalt anses for at stå til venstre for venstre, men det må jeg jo af finde mig med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 85 stemmer mod 54; 25 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motor køretøjer m. v.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 147) findes i tidenden sp. 6170).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Gunnar Jensen: Det lovforslag, som vi lige har vedtaget, var det radikale venstre modstander af, og vi ville også have været det af det lovforslag, vi nu behandler. Men da det foreliggende lovforslag er en logisk konsekvens af det netop vedtagne lovforslag, ser vi det som en naturlig følge at stemme for lovforslag nr. 147.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 165 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af våbenloven.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 60) findes i tidenden sp. 6519).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 105 stemmer mod 59; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.